

התנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

תוכן עניינים

- א. נסכי רחלה ... גדי משמש נסכי צאן של גדולים ושל קטנים של זכרים ושל נקבות חוץ משל אילים 1
- ב. כל קרבנות הצבור אין בהן סמיכה חוץ מן הפר הבא על כל המצות ושעיר המשתלח רבי שמעון אומר אף שעיר עבודת כוכבים 2
- ג. כל קרבנות היחיד טעונין סמיכה חוץ מן הבכור והמעשר והפסח.....2
- ד. והיורש סומך ומביא נסכים ומימר 3
- ה. וכפר את מקדש הקדש ... הושוו כולן לכפרה אחת שמתכפרין בשעיר המשתלח

4

דף עב.

א. נסכי רחלה ... גדי משמש נסכי צאן של גדולים ושל קטנים של זכרים ושל נקבות חוץ משל אילים

כבר התבאר לעיל דף פט. ודף צא: שנסכי כבש או כבשה עד שנהיה בן שנה, עשרון סולת כלול ברביעית ההין שמן כלומר הין שהוא י"ב לוג¹, רביעית הוא שלושה לוגין, ויין לנסך כשיעור השמן רביעית ההין כלומר שלושה לוגין.

וכן נסכי העז בין קטן בין גדול בין זכר בין נקבה, כנסכי הכבש.

וכן נסכי רחל אף על פי שהיא גדולה כנסכי הכבש, שהם שלושה לוגין לעשרון.

¹ 7.2 ליטר לחז"א 4.128 ליטר לגר"ח נאה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסכת מנחות

אבל נסכי איל² כלומר כבש זכר בן שנה ושלושים יום, הן שני עשרונים סלת בלול בשלישית ההין שמן ויין לנסך כשיעור השמן שלישית ההין, שהם ארבע לוגין.

ונסכי הפר או העגל בין זכרים בין נקבות, שלשה עשרונים סלת בלול בחצי ההין שמן ויין לנסך כשיעור השמן חצי ההין שהם ששה לוגין, שהם שני לוגין לעשרון.

ב. כל קרבנות הצבור אין בהן סמיכה חוץ מן הפר הבא על כל המצות ושעיר המשתלח רבי שמעון אומר אף שעיר עבודת כוכבים

כבר התבאר לעיל סא: ובמסכת סנהדרין דף ב. שאין סמיכה³ בקרבנות הצבור חוץ משתי סמיכות, על שעיר המשתלח לעזאזל ביום הכפורים, וסומך עליו הכהן הגדול, ועל פר העלם דבר שהורו להם בית דין על אחת מחייבי בריתות שהוא מותר ועשו הציבור על פיהם, כמבואר במסכת הוריות דף ב. ששלשה⁴ מן הסנהדרין סומכין עליו, ודבר זה הלכה מפני משה רבינו שאין בצבור אלא שתי סמיכות.

ג. כל קרבנות היחיד טעונין סמיכה חוץ מן הבכור והמעשר והפסח

² וכן הפלגם מגיל שנה עד שנה ושלושים יום מביא נסכים כאיל.

³ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ג הלכה י

⁴ ורבינו ז"ל פסק כר' שמעון וכי תימא הא קי"ל הלכה כר' יהודה לגבי ר"ש וכדאמרינן בעירובין פ' מי שהוציא אוהו (דף מ"ו ב) ועוד דבעריפת עגלה פסק כר' יהודה בהלכות סנהדרין פ"ה דהוי בחמשה ולמה פסק כאן בגי' י"ל משום דשם (בדף י"ג) אמרו תנא סמיכה וסמיכת זקנים בגי' וכיון דההיא ברייתא אמרה כר' שמעון פסק רבינו ז"ל הכי אבל גבי עריפת עגלה דליכא ברייתא דמסייעא ליה הדרינן לכללין דהלכה כר' יהודה וכדכתבנא. לח"מ שם, ועיין מעשה רקח שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

כבר התבאר במסכת ב"ק דף יג. ולעיל שם שכל קרבנות בהמה⁵ שיקריב היחיד, בין חובה⁶ ובכלל זה פר של יום הכפורים, ואשם כמבואר במסכת זבחים דף יא. בין נדבה, סומך עליהן כשהן חיים, חוץ מן הבכור והמעשר והפסח, שנאמר (ויקרא פרק ג פסוק ב) וְסֹמֵךְ יָדוֹ עַל רֹאשׁ קֶרְבָּנוֹ, מפי השמועה למדו שכל קרבן במשמע חוץ מפסח ובכור ומעשר שאינן באין לרצות ולא לדורון⁷.

ד. והיורש סומך ומביא נסכים ומימר

מי שמת⁸ והניח קרבנו עולה או שלמים הרי יורשו⁹ מביאו וסומך עליו ומביא נסכיו.

וכבר התבאר במסכת זבחים דף ה: ו. מי שהקדיש בעל חיים לקרבן, אסור לו להמירו בבהמת חולין, שנאמר (ויקרא כז פסוק י) לֹא יִחְלִיפֶנּוּ וְלֹא יִמִּיר אֶתֹּו טוֹב בְּרָע אוֹ רָע בְּטוֹב.

ואם עבר אדם והמיר בהמת קדשים בבהמת חולין, חלה קדושת הקרבן על בהמת החולין, אף כי לא פקעה ולא ירדה הקדושה מן הקרבן. כלומר, ששתי הבהמות קדושות. הבהמה הראשונה משום קדושת הקרבן שאינה נפקעת על ידי ההמרה, והבהמה השנייה משום קדושת התמורה, כפי שנאמר (שם) וְאִם הָמִיר יָמִיר בְּהֵמָה בְּבֵהֶמָה וְהָיָה הוּא וְתַמּוּרְתוֹ יְהִיָּה קֹדֶשׁ.

⁵ רמב"ם שם הלכה ו

⁶ ואף עולת ראייה טעון סמיכה עיין לקמן פ"א מהל' חגיגה ה"ט ועיין תוס' שבת קל"ו ב' וגליון הש"ס שם יעו"ש היטיב וכ"כ בס' שער המלך לקמן הלכה י"ג. ומבואר מכאן שגם אשם טעון סמיכה עיין זבחים י"א א' ועיי"ש תוס' ד"ה (ה' א') מה לשלמים וכו' ועיין יומא ל"ו א' ובתוספתא מנחות פ"י. הר המוריה שם. מכאן יש לתמוה על התוס' פ"ב דקדושין דף נ"ה ד"ה ודילמא אשם הוא וכו' שכתבו דאשם לא בעי סמיכה עיין שם דהוי היפך משנה זו להדיא ושמעתי שכבר הקשו קושיא זו הראשונים שלפנינו ע"כ. מעשה רקח שם

⁷ תורת הקדשים מב: אות ה

⁸ רמב"ם הלכות מעשה הקרבנות פרק ג הלכה ט

⁹ ואף על גב דאמר' בריש תמורה דר' יהודה סבר דיוורש אינו סומך כיון דסתם לן תנא התם ובפרק שתי מדות ובריש ערכין דלא כוותיה נקמינן כסתם מתניתין. כס"מ שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

וכל שנתקדשה הבהמה הרי הוא לוקה משום לאו לא יחליפנו ולא ימיר אתו והיורש ממיר¹⁰, כיון שיש לו בה קצת קצת בעלות בכך שהמתכפר לו קצת בהבאת הקרבן.

הניח בהמה לשני בניו ומת הרי זו קריבה, ואין ממירין בה שגזה"כ הוא ששני יורשין אין ממירין מכיון שלשניהם יש בה מקצת בעלות¹¹, שהרי הם בה שותפין¹², והשותפין אין עושין תמורה.

ה. ונפר את מקדש הקדש... הושזו כולן לכפרה אחת שמתכפרין בשעיר המשתלח

¹⁰ רמב"ם הלכות תמורה פרק א הלכה ה

¹¹ והם כשותפין במקצת משום דמקופיא מתכפרי (כלומר בעלות צפה כמו שפ"י רש"י כלומר בעלות קלה לענין כפרה למרות שאינה בעלות קבועה וגמורה ששם אביהם עדיין בקרבן) ואינם שותפים לגמרי משום דמקיבעא לא מכפרי ולענין הקרבת מנחה קריבה משום דנפש מקרי כיון דלא הוו שותפין לגמרי אבל לענין מימר אין שנים ממירין דמשמע קרא אחד מימר ואף על גב דהתם נמי כתיב נפש ואמרינן דהוו כחד גבי המרה השבינן ליה בשנים כיון דהא דמרבין יורש משום המר ימיר הא לא מרבין אלא יחיד כדמשמע מקרא והבו דלא לוסוף עלה. לח"מ שם וכוונתו דתמורה לא משום מיעוט מיוחד על יורש הוא, אלא מאותו מיעוט דממעטין שותפין, דעלמא מקרא דלא יחליפנו ולא ימיר, ולא כדמרבין יורש דממיר מקרא דאם המר ימיר לית לן לרבוויי ב"י יותר מבבעלים וכיון דבעלים גופיהו אין השותפין ממירין גם יורש לית לן לרבוויי אלא אחד כיון דעכ"פ מתכפרי מקופיא, אבל גבי מנחה דאין צריך לרבות את היורש שמקריב מנחת אביו דהא אפילו בלא יורש נמי מקריבין כיון דנשתעבדו נכסיו להקרבתו, דכל קרבנות נדבה באין לאחר מיתה, וא"כ כשיש לנו מיעוט מקרא דנפש דאין שותפין מקריבין מנחה, צ"ל דהמעוט דנפש קאי בין על הבעלים ובין על היורש דכל דבשותפות אין מקריבין, וכיון שאנו באין למעט שותפות מיורש אמרינן דלא נתמעט אלא שותפות נמורה דומיא דבעלים שותפין, אבל שותפות קצת דהיינו יורשים שאין להם רק כפרת מקופיא לא ממעטין.

¹² באבהא"ז שם ביאר בדרך אחרת דמעיקרא הוי ס"ד דגמ' דכיון דהיורשים אין להם שום זכות בקרבן א"כ הא דמעטין בקרא לרבות דיוורש ממיר אינו מדררא דזכות ירושה, דאטו דין תמורה הוא זכות הא אדרבא היא עבירה, ורק דהוי ס"ד דקם תחת אביו וכמו לדברים אחרים שהוא קם תחת אביו, ואף דלא מצינו זה רק בבן הוי ס"ד דמרבין כה"ג ביורש דקם תחת מורישו, ובוה מקשה הגמ' דע"כ דקנו ולכן הוו שותפין, אבל אי אמרת דלא קנו א"כ ע"כ לומר דהא דיוורש ממיר הוא כגדר קם תחת אביו ובוה הא לא שייך כלל שהם שנים דמי שממיר הוא קם והשני לא קם כלל. ומתריץ בגמ' דאמר קרא לרבות את היורש וגם בזה מיעט אחד ולא שנים ואי אפשר לומר דכונת הכתוב דדוקא שניהם אין ממירין אבל כל אחד יכול להמיר, דאם אחד יכול להמיר ואי אפשר לומר דאמר שיהא מומר כיון שאפשר להיות נתפס תמורת כל אחד ואף דאפשר לדחוק בזה, אבל הגמ' תפש דרשת הקרא לא דשנים אין ממירין אלא דשני יורשין אין ממירין אפי' אחד מהם. והי' אפשר לומר דהוא רק גזה"כ דשנים אין ממירין ולא מסברא אכן למסקנא דאמרינן דמקופיא מכפרי א"כ מסתבר דשנים אין ממירין דהא כל אחד רוצה לבטל הקדש חבירו וכמו שכתבנו, משום שיש לומר שעיקר דין תמורה אף דאמרה תורה דהוא ותמורתו יהי' קודש אבל עיקר תמורה הוא דוקא באופן שהעושה תמורה רוצה שתכנס זו ותצא זו, [ואף דבתמורה מוכח דבשניהם יהיו קדושים ג"כ איכא גדר תמורה יש לעיין שם בזה].

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הקנתא למשיחא בדרף היומי

מסנת מנחות

כבר התבאר במסכת יומא דף פו. ובשבועות דף ב: יב: ויג. ששעיר המשתלח¹³ הוא כפרה על כל ישראל ביום הכפורים ולפי שהוא כפרה על כל ישראל כהן גדול מתודה עליו על לשון כל ישראל שנאמר (שם מז פסוק כא) וְהִתְוֹדָה עָלָיו אֶת כָּל עֲוֹנוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל.

שעיר המשתלח מכפר על כל עבירות שבתורה הקלות והחמורות, בין שעבר בזדון בין שעבר בשגגה¹⁴, בין שהודע לו בין שלא הודע לו הכל מתכפר בשעיר המשתלח, והוא שעשה תשובה¹⁵.

אבל אם לא עשה תשובה אין השעיר מכפר לו אלא על הקלות¹⁶, ומה הן הקלות ומה הן החמורות, החמורות הן שחייבין עליהם מיתת בית דין או כרת, ושבועת שוא ושקר אף על פי שאין בהן כרת הרי הן מן החמורות, ושאר מצות לא תעשה ומצות עשה שאין בהן כרת הם הקלות.

¹³ רמב"ם הלכות תשובה פרק א הלכה ב

¹⁴ ע"כ איירי בדברים שאין בהם חטאת ואשם כל"ת שאין בו כרת או עשה או בספק עבר שיש בו אשם תלוי שהרי בהם חייב להביא אחר יום הכפורים. ועיין לח"מ

¹⁵ להלן דף יב: אמרינן דאליבא דרבי אפילו לא עשה תשובה שעיר המשתלח מכפר אבל אליבא דרבנן דוקא בשעשה תשובה שעיר המשתלח מכפר אבל אם לא עשה תשובה אין מכפר, וידוע דאין הלכה כרבי מחביריו ולכך כתב רבינו והוא שעשה תשובה. כס"מ שם

¹⁶ ק"ל דלהלן שם משמע דלרבנן אפילו עבר אעשה אם לא עשה תשובה אין שעיר מכפר ולרבי אפילו על החמורות מכפר בלא תשובה חוץ מפורק עול ומגלה פנים בתורה ומפר בריתו בבשר וצ"ע. כס"מ שם. ועיין לח"מ ומעשה רקח ושאר אחרונים מה שיישבו

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DL117K9ciPjB873YPB8kBu>

